

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

**Konsolideeritud
majandusaasta aruanne 2017**

MTÜ EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2017

MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA
SIHTASUTUSTE REGISTRIKOD
AADRESS

TELEFON

FAX

ELEKTRONPOSTI AADRESS

KODULEHEKÜLJE AADRESS

MAJANDUSAASTA ALGUS

MAJANDUSAASTA LÕPP

80004733

TOOM-KOOLI 17

TALLINN 10130

6 040 060

6 040 061

koda@koda.ee

www.koda.ee

01.01.2017

31.12.2017

JUHATUSE ESIMEES

TOOMAS LUMAN

JUHATUSE ASEESIMEHED

VÄINO KALDOJA

GUNNAR KRAFT

JUHATUSE LIIKMED

VELJO IPITS

ROBERT KITT

SVEN MATS

FELIKS MÄGUS

JAAN TOOTS

OLIVER VÄÄRTNÕU

ANDRES JÄRVING

TOOMAS LEPP

MEELIS MILDER

RUTH OLTJER

ENN VESKIMÄGI

PEADIREKTOR

AUDIITOR

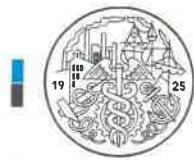
MAIT PALTS

KPMG Baltics OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne.....	4
Raamatupidamise aastaaruanne	23
Konsolideeritud bilanss	23
Konsolideeritud tulude ja kulude aruanne.....	24
Konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	25
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	26
Raamatupidamise aastaaruande lisad	27
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused.....	27
Lisa 2. Raha ja pangakontod	31
Lisa 3. Lühiajalised finantsinvesteeringud.....	31
Lisa 4. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	31
Lisa 5. Pikaajalised finantsinvesteeringud.....	32
Lisa 6. Materiaalse põhivara liikumine	32
Lisa 7. Immateriaalne põhivara	33
Lisa 8. Kasutusrent.....	33
Lisa 9. Lühiajalised kohustised	34
Lisa 10. Maksukohustused	35
Lisa 11. Netovara.....	35
Lisa 12. Tingimuslikud kohustised	35
Lisa 13. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes.....	35
Lisa 14. Liikme- ja sisseastumismaksud	36
Lisa 15. Muud tegevustulud	36
Lisa 16. Mitmesugused tegevuskulud	36
Lisa 17. Tööjõukulud.....	37
Lisa 18. Kaubanduskoja konsolideerimata finantsinformatsioon	37
Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega	41
Juhatuse allkirjad 2017. aasta majandusaasta aruandele	43
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	44

Tegevusaruanne

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on vabatahtliku liikmeskonnaga ettevõtjate esindusorganisatsioon, mille missiooniks on ettevõtluse edendamine Eestis ettevõtjasõbraliku majanduskeskkonna arendamise ning praktiliste teenuste osutamise kaudu.

Kaubanduskoda on mõjukaim, vanim ja suurim ettevõtjate esindusorganisatsioon Eestis, millel on hea rahvusvaheline maine.

Kaubanduskoda on võrdne partner valitsusele Eesti majanduspoliitilise keskkonna kujundamisel.

Kaubanduskoja juhatus koosneb 14 liikmest. 2017. aastal pidas kaubanduskoja juhatus kokku 7 koosolekut. Kaubanduskoja juhatuse valimised toimusid üldkoosolekul 22. aprill 2015. aastal.

2017. aastal oli kaubanduskoja keskmine töötajate arv 36 ning tütarettevõttes Eesti Konjunkturiinstituut AS (EKI) 17 töötajat.

2017. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 137 485 eurot.

Finantssuhtarvud	2017	2016
Müügitulu (€)	826 997	855 625
Käibe kasv (%)	-3,35%	7,05%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	3,12	3,40

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe kasv (%) = $(\text{müügitulu } 2017 - \text{müügitulu } 2016) / \text{müügitulu } 2016 \cdot 100$

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused

KAUBANDUSKOJA LIIKMESKOND

2017. aasta 31. detsembri seisuga oli kaubanduskojal 3226 liiget. 2017. aastal astus liikmeks 260 uut ning välja arvati 249 liiget.

Liikmesettevõtete jagunemine tegevusalade kaupa

Tööstus – 26,5%

Kaubandus – 27,4%

sh hulgikaubandus – 75,8%

jaekaubandus – 14,5%

mootorsõidukid ja -kütus – 9,7%

Ehitus – 6,5%

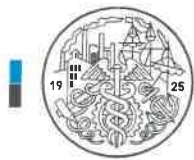
Transport, info ja side – 9,4%

IT – 2,8%

Kinnisvara – 2,1%

Pangandus, kindlustus – 2,4%

Hotellid, restoranid, turism – 1,6%

Põllumajandus ja kalapüük – 1,9%
Muu – 19,5%

Liikmesettevõtete jagunemine piirkonniti

Tallinn – 57%
Harju-, Rapla- ja Järvamaa – 18%
Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Võru- ja Valgamaa – 12%
Pärnu- ja Viljandimaa – 6%
Ida- ja Lääne-Virumaa – 5%
Lääne-, Saare- ja Hiiumaa – 2%

Liikmesettevõtete jagunemine nende suuruse (töötajate arvu) järgi

1–9 töötajat – 51%
10–49 töötajat – 31%
50–249 töötajat – 14%
250 ja enam töötajat – 3%
Töetajaliikmed – 1%

KAUBANDUSKOJA AKTIIVNE ROLL LIIKMETE ÜLDHUVIDE ESINDAMISEL

Põhikirja kohaselt on kaubanduskoja üks olulisemaid eesmärke esindada oma liikmeskonna huve Eesti majanduspoliitika kujundamisel ning osaleda ettepanekute esitamises seadusandluse täiustamiseks.

2017. aastal esitasime ministeeriumitele, riigikogule ning teistele riigiasutustele 110 kirjalikku arvamust eelnõude, väljatöötamiskavatsuste, tegevuskavade ja muude dokumentide kohta. Lisaks tegime ettepanekuid olemasolevate õigusaktide muutmiseks ja täiendamiseks. Kaubanduskoja esindajad osalesid ka erinevate seadusloomega seotud töögruppide koosseisus.

OLULISEMAD TEEMAD

Töötaja majutamise kulud vabastati erisoodustusmaksust

Tänu meie pingutustele on alates 1. juulist 2017 antud tööandjale võimalus hüvitada maksuvabalt töötaja majutamise kulud, mis ei ole seotud lähetamisega. Seda saab teha juhul, kui töötaja elukoht on vähemalt 50 kilomeetri kaugusel töökohast ning töötajal puudub lähemal eluase. Kui töökoht on Tartus või Tallinnas, saab töötajale majutamist maksuvabalt hüvitada 200 euro ulatuses ühes kuus, mujal 100 euro ulatuses.

Jõustus uus riigihangete seadus

1. septembril jõustus riigihangete seadus, millest leiab mitmeid meie ettepanekuid. Meie eestvedamisel lisati riigihangete seadusesse näiteks säte, mis kohustab ehitushankes osalevat ettevõtjat maksma oma töötajatele palka, mis ei tohi olla väiksem kui 70 protsenti sama valdkonna keskmisest töötasust. Meie ettepanekul lisandus seadusesse ka pakkuja kohustus põhjendada, miks pakkumuses sisalduv teave märgitakse ärisaladuseks.

Pakendimaksu uue aasta algusest ei tule

Meie surveel loobus riik turule toomise pakendiaktsiisi kehtestamisest. Ettevõtjate jaoks tähendab see rahalist võitu ca 15–20 miljonit eurot aastas.

Laiendati tööandja võimalusi tasuta maksuvabalt töötaja transpordi eest kodu ja töökoha vahel

Tänu meie ettepanekule ei loeta enam erisoodustuseks tööandja kulutusi töötajate transpordiks elu- ja töökoha vahel, kui töötaja elab vähemalt 50 kilomeetri kaugusel töökohast või kui tööandja korraldab töötajatele transporti bussi või vähemalt kaheksakohalise sõidukiga. Muudatus jõustus 2017. aasta 1. augustil, kuid rakendus ka juulikuul kuludele.

Töötajate arvu ja käibe avalikustamine

Alates 2017. aasta aprillist avalikustatakse meie ettepanekul kord kvartalis maksu- ja tolliameti kodulehel ettevõtete käibe suurus ja töötajate arv. Avalikustamise eesmärk on suurendada ettevõtluskeskkonna läbipaistvust, tagada ausat konkurentsi ning tugevdada ühiskondlikku järelevalvet maksukuulekuse üle. Jätakuvalt avaldatakse maksu- ja tolliameti kodulehel ka kõikide juriidiliste isikute riigile tasutud maksude summa ning eraldi ka tööjõumaksude summa.

Panditulumaks jäi kehtestamata

Riik loobus kaubanduskoja ja teiste ettevõtjate esindusorganisatsioonide survele panditulumaksust, mis oleks kaasa toonud kontsernisiseste laenude maksustamise tulumaksuga. Panditulumaksu asemel jõudis 1. jaanuaril 2018 tulumaksuseadusesse põhimõte, mille kohaselt võib maksu- ja tolliamet maksustada emaettevõtjale ja emaettevõtja tütarettevõtjatele antud laenud, kui laenu tingimused viitavad sellele, et sisuliselt on tegemist varjatud kasumieraldisega.

Taastati juhatuse liikme võimalus võtta end töötuna arvele

2014. aastal jõustus seadusemuudatus, mille järgi ei võinud juhatuse liige enam töötuna arvel olla ega saada töötuskindlustushüvitist. Seda muudatust kritiseerisid lisaks meile ka näiteks õiguskantsler ning riigikohus, leides, et selline keeld on vastuolus põhiseadusega. Riik võttis kriitikat kuulda ning alates 2018. aastast on juhatuse liikmel taas võimalus end töötuna arvele võtta, kui ta ei saa oma ülesannete täitmise eest tasu ning ta täidab töötuskindlustushüvitise saamise tingimusi.

Magustatud joogi maks jäi tulemata

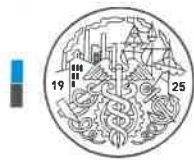
Riik plaanis 2018. aastast kehtestada magustatud jookidele maksu, kuid kaubanduskoja ja teiste ettevõtjate esindusorganisatsioonide survele loobus riik limonaadimaksu kehtestamise plaanist. Selle tulemusena jääb riigil saamata ca 15 mln eurot ning ettevõtetele ei lisandu täiendavat halduskoormust.

Soovime selgust sotsiaalmaksu langetamise tühistamise õiguspärasuse kohta

Riik otsustas vähem kui kaks nädalat enne sotsiaalmaksumäära vähenemist ära jätta maksumäära langus 33 protsendilt 32,5 protsendini. Sellega seoses pöördusime 2017. aastal kohtusse, et saada vastust küsimusele, kas maksukorralduse seaduses olev kuue kuu reegel maksumuudatuste puhul üldse kehtib. Tallinna halduskohus jättis meie kaebuse rahuldamata, kuid kohtumenetlus jätkub 2018. aastal ringkonnakohtus.

Sisserände kvoot

2017. aastal täitis sisserände piirarv juba suve lõpus ning probleemi lahendamiseks kutsus valitsus kokku töörühma, mis koosnes erinevate riigiasutuste esindajatest, teadlastest ja huvigruppidest, sealhulgas kaubanduskoja esindajast. Peale pikki arutelusid jõudis töögrupp

kompromisslahenduseni, millega kvooti ei kaotata ega suurendata, kuid siiski võimaldatakse senisest suuremal hulgal kolmandate riikide kodanikel tulla Eestisse tööle. Töörühma poolt väljapakutud lahendus ootab 2018. aastal valitsuse heakskiitu.

Tegime ettepaneku maksuotsuste avalikustamiseks

2017. aasta novembris tegime rahandusministeeriumile ettepaneku avalikustada maksu- ja tolliameti kodulehel sarnaselt maksuvõlgade suurusele ja riigile tasutud maksudele ka maksuotsused. Selline muudatus annaks nii ettevõtjatele kui ka laiemalt kõikidele ühiskonnaliikmetele paremad võimalused saada rohkem infot koostööpartnerite ja muude isikute kohta. Lisaks annab maksuotsuste avaldamine selgitusi ja juhiseid, kuidas oma maksukohustust täita ehk ühtlustab praktikat. Jätkame 2018. aastal ettepaneku elluviimiseks arutelusid rahandusministeeriumi, maksu- ja tolliameti ning andmekaitse inspeksiooniga.

Suure elektritarbimisega ettevõtetele plaanitakse kehtestada soodusaktsiis

2017. aasta lõpus valmis riigil eelnõu, millega kehtestatakse töötleva tööstuse või infoalase tegevuse sektori ettevõtetele elektrienergia soodusaktsiisimäär 0,5 eurot megavatt-tunni kohta. Avaldasime eelnõule toetust, kuid tegime ettepaneku leevendada suure elektritarbimisega ettevõtete kriteeriumit, et soodusmäärast saaks kasu suurem hulk ettevõtjaid. Loodetavasti võetakse vastav eelnõu vastu 2018. aastal.

Ettepanekud maksejõuetusega kaasnevate probleemide leevendamiseks

Esitasime justiitsministeeriumile 11 ettepanekut, mis aitavad meie hinnangul kaasa maksejõuetusõigusega seonduvate probleemide leevendamisele ning tagavad ausamat ettevõtluskeskkonda. Meie ettepanekud puudutasid näiteks ärikelu kehtestamist, vara tagasivõitmist, maksejõuetusombudsmani institutsiooni loomist, äriühingu lõpetamist, kohtutäiturite täitemenetlusandmete avalikustamist. Justiitsministeerium lubas alustada kiireloomuliste muudatuste elluviimist 2017. aastal, kuid see lükkus edasi 2018. aastasse.

Paindlikumad valveaja reeglid

Tegime ettepaneku muuta valveaja reeglid paindlikumaks valdkondades, kus on vajalik ööpäevaringne tõrgeteta töö tagamine. Ametiühingute vastuseisu tõttu jäi see ettepanek töölepingu seadusesse lisamata.

Jätkus võitlus ümbrikupalkadega

2017. aastal oli jätkuvalt fookuses ümbrikupalkade teema, et tõsta nii tööandjate kui ka töötajate teadlikkust ümbrikupalga maksimisega kaasnevatest negatiivsetest mõjudest. Selleks viisime koostöös maksuametiga oma liikmete hulgas kevadel ja sügisel läbi ümbrikupalkade teemalise küsitluse. Lisaks jõudsid seadusesse mitmed muudatused, mis aitavad vähendada ümbrikupalkade maksamise probleemi (nt töötajate arvu ja käibe avalikustamine, 70 protsendi töötasu nõue ehitushangete puhul).

Veoautodele kehtestati teekasutustasu

Uuest aastast kehtestati üle 3,5 tonniste veoautodele teekasutustasu. Selle tasu väljatöötamisse olime kaasatud ka meie. Näiteks tegime ettepaneku, et kui riik otsustab veoautodele kehtestada teekasutustasu, tuleb kogu tulu täies ulatuses suunata teehoidu. Seda ettepanekut on arvesse võetud. Lisaks tegime ettepaneku vähendada aastast teekasutustasu määra, sest see on kõrgem kui Lätis ja Leedus. Seda ettepanekut arvesse ei võetud. Samas võeti vähemalt osaliselt arvesse meie ettepanek vähendada keskkonnahoidlikumate veoautode tasumäärasid.

Jätkus toiduainete tarneahela heade tavade väljatöötamine

Koostöös toiduliidu, kaupmeeste liidu ja põllumajandus-kaubanduskojaga jõudsime 2017. aastal heade tavade koostamisega lõpusirgele. Heade tavade allkirjastamiseni loodame jõuda 2018. aasta esimeses pooles. Heade tavade eesmärk on vähendada ebaausaid kaubandustavasid, parandada koostööd toidutootjate ja jaekaubanduse vahel ning muuta kogu tarneahel tänasest efektiivsemaks.

Tegelike kasusaajate avaldamine

2017. aastal sai lõpliku kuju uus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus, mis muuhulgas kohustab kõiki Eesti ettevõtjaid avalikustama oma ettevõtte tegeliku kasusaaja andmed. Tegime eelnõu kooskõlastamise ajal selle muudatusega seoses mitmeid ettepanekuid. Näiteks, kui algne eelnõu nägi ette tegeliku kasusaaja andmete esitamise ja nende õigsuse tagamise kohustuse üksnes juhatuse liikmele, on tänaseks kohustust laiendatud ka ettevõtte aktsionäridele ning osanikele. Tegelike kasusaajate avaldamise kohustus jõustub alates septembrist 2018.

Piirikaubanduse tekkimine

Juhtisime kogu aasta vältel riigi tähelepanu lõunapiiril toimuvale piirikaubandusele, mille tõttu jäi riigil 2017. aastal saamata kümneid miljoneid eurosid. Aasta lõpus sai riik piirikaubanduse probleemi ulatusest aru ning nõustus erinevate huvigruppide survele vähendama 2018. aastaks planeeritud alkoholi aktsiisitoosu poole võrra.

Valmis tööstuspoliitika roheline raamat

Aasta lõpus sai valitsuse heakskiidu tööstuspoliitika roheline raamat, mille väljatöötamisse olime ka kaasatud. Rohelises raamatus on võetud suund muuhulgas sellele, et tööstussektoris võetaks laialt kasutusele digitaalseid tehnoloogiaid, suureneks koostöö ettevõtete ja teadusasutuste vahel, finantsvahendid oleksid kättesaadavad ning inimeste oskused vastaksid paremini tööstussektori vajadustele.

Jätkus nullbürokratia projekti elluviimine

Esitasime 2015. aasta lõpus riigile n-ö nullbürokratia projekti raames 62 konkreetset ettepanekut ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks. 2017. aasta lõpuks on riik viinud ellu 16 meie ettepanekut (nt vähenenud on bürokratia seoses välismaalastega; tööandja ei pea iga kuu riigile esitama erivajadusega inimese eest sotsiaalmaksu maksmise taotlust) ning üle 30 ettepaneku on veel töös. Kõikide ettepanekute elluviimiseks kulub riigil prognooside kohaselt veel mõned aastad ning esialgsest graafikust ollakse maas.

Jätkus uue ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse väljatöötamine

2016. aastal alguse saanud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse koostamine jätkus ka 2017. aastal. Sellesse protsessi olime ka kaasatud ning seisime selle eest, et uue seadusega ei kehtestataks eelkõige tööstusettevõtetele ebamõistlikke kohustusi. Töö läheb edasi 2018. aastal.

JURISTIDE KONSULTATSIOON ON JÄTKUVALT HINNATUD

Kaubanduskoja liikmed kasutasid 2017. aastal aktiivselt meie juristide teenuseid. Juristid nõustasid liikmeid kõikides olulisemates valdkondades, millega ettevõtted oma igapäevategemistes kokku puutuvad. Kõige suuremat huvi pakkus ettevõtjatele jätkuvalt lepingutega seotud konsultatsioonid. Aitasime ettevõtetel koostada erinevat liiki lepinguid (peamiselt müügi- ja töövõtulepinguid) ning viisime läbi lepingute analüüse. Paljud ettevõtted

pöördusid meie poole ka küsimustega, mis seonduvad maksude, tööõiguse, riigihangete ja võlaõigusega.

KAUBANDUSKOJA ARBITRAAŽIKOHUS

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arbitraažikohus tegutseb alalise vahekohtuna Eestis alates 1992. aastast. Vastavalt arbitraažikohtu reglemendile lahendab vahekohus eraõigussuhetest, sealhulgas ka väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi sõltumata hagi hinnast. Vaidluseid on praktikas olnud nii hinnaga alates mõnest tuhandest eurost kuni kümnete miljoniteni. Arbitraažikohtu otsused jõustuvad tegemise hetkest ning on otse täidetavad rahvusvaheliselt.

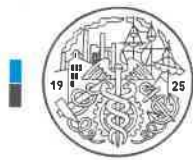
- 2017. aastal laekus arbitraažikohtule 22 hagiavaldust. Vaidluse lõplikuks lahendamiseks anti vahekohtule üle 3 hagi asja materjalid (sh 2016. aastal menetlusse võetud asjad).
- Tagastati hagimaterjale kolmel korral. Menetlused lõpetasime seetõttu, et pooled leidsid lahenduse enne kohtumenetluse reaalsel algust.
- Otsuseid tehti 2017. aastal kokku 14 (sh aastal 2016 menetlusse võetud asjad). Seitse otsust tehti rahvusvahelistes asjades.
- Üheksal korral 2017. aastal laekunud asjadest oli vähemalt üks pooltest väljastpoolt Eestit. Rahvusvahelistes vaidlustes olid osapoolteks äriühingud Venemaalt, Leedust, Šveitsist, Kasahstanist, Poolast, Maltalt, Türgist, Araabia Ühendemiraatidest ja Prantsusmaalt.
- Põhiliselt on vaidluste põhjuseks ja objektiks ikka lepingud. Ostu-müügi- ja laenulepingutest kokku tulenes sel aastal ligemale ¾ vaidlustest ning ülejäänud osa moodustasid rendi-, tarne- jm lepingud. Muuhulgas paluti vahekohtul mõista välja saamata jäänud tulu ning tekitatud kahju, mitmel korral pidi vahekohus tuvastama lepingu kehtivust. Ehituse ja sellega seonduvatest lepingutest tulenevad vaidlused olid ka 2017. aastal pisut tagaplaanile jäänud.

KAUBANDUSKOJA ESINDAJA EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEES

Brüsselis asuvas ELi asutamislepingutega loodud konsultatiivorganis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees (EMSKis), kuhu kuuluvad nii tööandjate, töötajate kui muude MTÜde esindajad kõikidest liikmesriikidest (kokku 350 liiget), oli 2017. aasta kaubanduskoja esindaja Reet Tederile vägagi töörohke.

Ettevõtjate huvide esindajana kuulus ta jätkuvalt tööandjate rühma ja osales aktiivselt kolme erineva sektiooni, INT (siseturg, tarbijakaitse), ECO (makromajandus, maksupoliitika) ja TEN (transport, energia, infrastruktuur, infotehnoloogia) töös.

Lisaks tavapärasele EMSKi konsultatiivtöös ehk erinevate arvamuste koostamises osalemisele mõjutas tema aasta tegemisi Eesti kui ELi Nõukogu eesistujariigi roll. See tähendas ka rohkem EMSKi liikmetele suunatud organiseerimistööd Eestist, eriti selle digivõimalusi tutvustavate ürituste korraldamiseks nii siin kui ka Brüsselis (sh EMSKi juhatuse minikonverents ja väljasõiduistung ning EMSKi tööandjate rühma seminar Tallinnas).

Samuti lisas töökoormust just makse ja maksustamist puudutavate teemade tõusmine ELi regulatiivsesse fookusse. Neist olulisimaks võib pidada ühtse tulumaksubaasi temaatikat (CCCTB) ning Eesti kui eesistujamaa poolt küsitud EMSKi arvamust teemal „Jagamismajanduse maksustamine“. Kuna suur osa ELi kodanikest soovib suuremat ümberjaotamist ning senisest enam reguleeritud majandust ja ühiskonda, tuli põhitähelepanu suunata ebamõistlike keeldude ja piirangute ärahoidmisele. Sellele olid suunatud ka enamik Reet Tederi poolt tehtud muudatusettepanekutest EMSKi arvamustele, milledest kahel juhul töi saadud poolthäälte enamus ka eraldi avaldamise ajakirjas Official Journal.

ELi suundumusi, algatusi ja EMSKi arvamusi tutvustas Reet Teder järjepidevalt ka kaubanduskoja Teatajas.

KAUBANDUSKODA HARIDUSPOLIITIKA KUJUNDAJANA

Kaubanduskoda panustas 2017. aastal juba eelneval aastal hoo sisse saanud ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu. See on haridus- ja teadusministeeriumi eestvedamisel elluviidav üleeestiline programm, mille eesmärk on edendada ettevõtlusõpet kõigil haridustasemetel ning süvendada ettevõtlikku mõtteviisi.

Programmi mõju ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arengutele on olnud märkimisväärne. Koolitatud on hulgaliselt ettevõtluse õpetajaid, tõusnud on koolide arv, kus õpilased saavad ettevõtlusõpet ning asutati rekordarv õpilasfirmasid. Seega on nii haridussüsteemis kui ka laiemalt ühiskonnas hakatud aru saama ettevõtlusõppe olulisusest ning loodetavasti teadlikkus aina kasvab. Oleme seejuures andnud oma panuse koolide ja ettevõtete koostöö edendamisele, et koolis õpetatav oleks võimalikult elulähedane ja praktiline. Sel teemal toimus ka koostöövõrgustiku „Ettevõtlikkuse edendamiseks“ talveseminar „Õppetöö põnevaks ja eluliseks koostöös ettevõtjatega“, mis tõi kokku ligi 100 ettevõtete ja koolide esindajat. Koostöös ettevõtlusõppe programmiga Edu ja Tegu tunnustati seminaril esmakordselt ka ettevõtlusõppe edendajaid Eestis.

Ettevõtlusõppe programmi raames on tõenduspõhiselt välja töötatud ka ettevõtlusõppe moodulid, mida plaanitakse peagi koolides kõigil haridustasemetel ettevõtlusõppe rakendamisel kasutama hakata. Et õpetatav oleks võimalikult elulähedane, vastaks ettevõtlusmaailmas hakkama saamiseks vajalikele teadmistele ja oskustele, kaasasime kaubanduskoja poolt moodulite arendamise eesmärgil ettevõtjaid. Just ettevõtluses tegutsejatel endil on parim teadmine sellest, mida noortele ettevõtlusest õpetama peaks.

Kaubanduskoja koordineeritav ettevõtete koostöövõrgustik „Ettevõtlikkuse edendamiseks“ tegeles ka 2017. aastal tööjõuvajaduse, noorte töötamise ja tööeluks ettevalmistamise ning ettevõtete järelkasvu temaatikaga. Seminariga „Noor töötaja kui väärtus!?“ tõime kokku üle 60 hariduse ja ettevõtluse valdkonna esindaja leidmaks lahendusi ühistele tööjõu vähenemisega seotud probleemidele.

Võrgustiku algatusel tegime 2016. aastal ettepanekud alaealiste töötamist puudutava regulatsiooni muutmiseks, mis jõustusid 2017. aasta juunis. Näiteks on eelmisest aastast koolikohustuse täitnud alaealisel lubatud töötada 8 tundi päevas ja 40 tundi nädalas. Vähemalt 13-aastane koolikohustuslik alaealine võib koolivaheajal töötada 7 tundi päevas ja 35 tundi nädalas. Muudatuste eesmärk on anda alaealistele paremad võimalused töötamiseks ning tööharjumuse omandamiseks.

Eelnimetatud teemadel sai aasta jooksul algust tehtud ka kahe suurema projektiga. Nendest üks on algatus „Tööle kaasa!“, mille eesmärk on kolme olulise osapoolle, kooli, lapsevanema ja tema tööandja koostöös tutvustada noortele töömaailmas toimuvat. Algatus toimub 2018. aastal üleriigiliselt 12.–16. veebruarini. Algatust viiakse ellu koostöös SA Innove ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Teise projekti „ApprEnt“ eesmärk on aga arendada töökohapõhist õpet kõrghariduses. Projekti rahastab Euroopa Komisjon ning sinna on kaasatud mitmed ülikoolid ja ettevõtlusorganisatsioonid üle Euroopa. Mõlemad projektid saavad aga tõelise hoo sisse juba 2018. aastal.

KAUBANDUSKOJA LIIKMETELE PAKUTAVAD TEENUSED

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja teenused jagunevad:

- ärivisiidid ja -delegatsioonid;
- ekspordi- ja väliskaubandusalane nõustamine;
- rahvusvahelised messid ja kontaktüritused;
- info- ja partnerteenused Enterprise Europe Networki abil (sh hangete monitooring);
- väliskaubandusteenused;
- koolitused, seminarid ja teised üritused;
- teenused valdkondlike projektide toel (nagu keskkonna- ja energianõustamised);
- muud teenused (reklaam, ruumide rent jne).

Ärivisiidid ja -delegatsioonid ning kontaktkohtumised

Aasta jooksul korraldasime mitu kõrgetasemelist ärivisiiti.

- Korraldasime presidenti saatvad äridelegatsioonid Gruusiasse ja Soome Vabariiki.
- Korraldasime peaministrit saatvad äridelegatsioonid Ameerika Ühendriikidesse ja Prantsusmaale.
- Korraldasime ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrit saatva äridelegatsiooni Iisraeli riiki.
- Korraldasime kõrgetasemelised visiitid Benini, Nigeeriasse, Elevandiluurannikule, Ghanasse ja Lõuna-Aafrika Vabariiki.

Samuti korraldasime kontaktreisid Valgevenesse ja Hiina, millest viimase viisime läbi koostöös EASiga ning mida kaasrahastati ELi Regionaalarengu Fondi vahenditest. Esmakordselt korraldasime ka personalijuhtide kontaktreise Helsingisse koostöös tööandja brändingu agentuuriga Instar EBC.

Aasta jooksul võtsime vastu viis kõrgetasemelist äridelegatsiooni: Gruusiast, Hiinast, Iraanist, Keeniast, Poolast ja Usbekistanist. Et tegemist oli Eesti eesistumise aastaga Euroopa Nõukogu juures, sai võõrustatud mitmeid delegatsioone nii kaugemalt kui lähemalt, kes kõik tulid Eestisse eesistumise programmi kuulunud ürituste raames. Lisaks korraldasime mitmetele välisdelegatsioonidele kontaktkohtumisi.

Kaubanduskojal on olnud võimalus tuua koostöös Eesti Välisministeeriumiga arengukoostöö projekti raames Eestisse mitmeid äridelegatsioone ning korraldada kõrgetasemelisi visiite, et tutvustada Eesti majandust ja ettevõtluskeskkonda ning luua pikaajalisi ärisuhteid valitud arenguriikidega. Osad ülalmainitud visiitidest toimusidki just nimelt selle projekti raames.

Ekspordi- ja väliskaubandusalane nõustamine

2016. aastal käivitasime ekspordialase nõustamise, millega jätkasime ka 2017. aastal. Kaubanduskoja tegevmeeskonda kuuluvad spetsialistid, kellel on pikaajaline kogemus rahvusvaheliste suhete arendamisel. Ekspordialane nõustamine on olnud abiks nii alustavale kui juba kogenud eksportöörile. Esimestele on kaubanduskoda pigem suuniste ja soovitude andja ekspordiga alustamiseks, teisele aga otsime konkreetseid kontakte kindlal sihtturul, kuhu ettevõtja kontaktvõrgustik veel ei ulatu.

Väliskaubandusalast nõustamist on kaubanduskoja töötajad oma klientidele pakkunud aastaid. Eksportööridele, kelle kaubad jõuavad kolmandatesse riikidesse, kiidavad, et see on oluliselt lihtsustanud nende ettevõtete tööd. Eriti hinnatud on nõustamine nende seas, kel väliskaubandusdokumentidega eelnev kokkupuude on olnud kasin või olematu.

Sihtturgude tutvustamine kaubanduskojas

Ekspordi Akadeemia katusbrändi all jätkasime sihtturuseminaride korraldamist. 2017. aasta esimeses pooles keskendusime lähiturgudele (Soome, Rootsi, Läti ja Leedu), lisaks ka Ameerika Ühendriikide ning Suurbritannia turule. Aasta teises pooles olid sihilul Kesk-Euroopa turud (Poole, Tšehhi, Austria, Šveits ja Saksamaa).

Käivitasime ekspordijuhtidele ja teistele ekspordifunktsioone katvatele inimestele mõeldud Ekspordi Akadeemia klubi formaadi, kus igakuiselt viisime põnevates ja atraktiivsetes kohtades läbi *networking*-stiilis kohtumisi. Ekspordi Akadeemia klubide algatamisele pani omalt poolt öla alla Tallinna Ettevõtlusamet.

Jätkasime ka kohtumisi Eesti suursaadikute ja majandusdiplomaatidega. 2017. aastal sai nende kaasabile kaetud järgmised turud: Balkanimaad, Kanada, Kasahstan, Iisrael, Rootsi, Taani ja USA. Eesti suursaadiku abiga Lätis vahendasime ettevõtjatele infot Läti maksumuudatuste kohta, seda nii Tallinnas kui Tartus.

Tutvustasime Eesti ettevõtjatele rahvusvahelisi ärivõimalusi Ladina-Ameerika eri riikides, korraldades esimese Ladina-Ameerika foorumi. Üritus leidis aset välisministeeriumis ja sai teoks tänu arengukoostöö projekti rahastusele. Korraldasime mitmeid ärifoorumeid, kus tutvustasime erinevate riikide ärivõimalusi. 2017. aastal oli hiinlastel kõrgendatud huvi Eesti vastu. Korraldasime kaks Hiina-suunalist ärifoorumit, lisaks ühe spetsiifilisema foorumi fookusega Hongkongil.

Messiinfo

Kaubanduskoja koduleheküljel www.koda.ee/et/tooriistad/valismessid-ja-konverentsid on jätkuvalt võimalik leida pidevalt täiendatavat informatsiooni mitmesuguste rahvusvaheliste messide, konverentside ja kontaktürituste kohta. Ühtlasi leiab sealt otselingid rahvusvaheliste messide andmebaasidele ja valitud messikeskustele.

Enterprise Europe Network raames osutatavad kontaktteenused ja hangete monitooring

Euroopa Komisjoni (COSME, Horizon 2020), Eesti 5 partneri ja EASI poolt kaasrahastatud Enterprise Europe Networki (EEN) tegevus jätkus ka 2017. aastal. Euroopa Komisjoni poolt viidi läbi EENi tegevust tutvustav laiapõhjaline meediakampaania, mille otseseks väljundiks oli ettevõtetepoolsete päringute kasv. Olime kaaskorraldajaks Tallinnas toimunud EEN võrgustiku aastakonverentsil, mis tõi Eestisse üle 800 külalise kokku 66 riigist. Konverentsi asukoha valik oli otseselt seotud Eesti eesistumisega Euroopa Nõukogus. Konverentsi avakõned pidasid Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid ning Euroopa Komisjoni asepresident Andrus Ansip, konverentsi peaesinejaks oli aga Kaidi Ruusalepp (Funderbeam'i asutaja). Konverents sai

tervikuna osalejatelt vaid väga head tagasisidet ning nüüd saab julgelt väita, et Eesti tuntus võrgustikus kasvas tuntavalt. Tuntuse kaudu on aga suurem tõenäosus, et huvi suureneb ka koostööpartnerite leidmise osas.

Erasmus noortele ettevõtjatele

2017. aasta jaanuaris lõpetasime edukalt kaheaastase programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele” (EYE), mida rahastas Euroopa Komisjon ja mis hõlmas kogu Euroopa Liidu riike. EYE on üleeuroopaline vahetusprogramm, mis annab uutele ettevõtjatele ja neile, kes soovivad ettevõtjaks saada, võimaluse õppida teistes programmis osalevates riikides kogenud ettevõtjatelt.

EYE toel saadeti välispartneri juurde õppima 9 Eesti ettevõtjat ja vastu võeti 2 välismaist ettevõtjat. Nii toetati mõlemapoolselt kasulikku koostööd, mille raames leiti Euroopas uusi turge, ideid ja äripartnereid ning erinevaid ärivõimalusi ettevõtte arendamiseks.

Väliskaubandus

Väljastatud päritolusertifikaatide arv jätkas kasvu ka 2017. aastal. Kui aastal 2015 väljastasime 16 726 päritolusertifikaati ja dokumendi kinnitust, 2016. aastal 17 065, siis 2017. aastal oli selleks numbriks juba 18 312. Jätkuvalt on enim sertifikaate väljastatud Venemaa, Ukraina, Hiina ja Valgevene riikidesse.

Möödunud aastal jätkus hoogsalt ka ATA Carnet kaubamärkmike kasutus, neid väljastasime 123. Palju kasutati kaubamärkmikke profitööriistade veoks nii Norrasse, Venemaale kui ka Šveitsi. Lisandusid uutele turgudele ATA-märkmikega kaupade ajutised viimised. Esimest korda viidi ATAg kaubad Liibanoni kontsertide läbiviimiseks ja Pakistanis oma toodete esitlemiseks.

Korraldasime väliskaubanduse ümarlaua, kus ekspediitorid, logistikud ja vedajafirmade esindajad arutlesid koos Venemaa ja Eesti tolliga Venemaal kehtima hakanud elektroonse transiidi vormistuse eripärasid.

Oleme partnerid välisministeeriumile ja Euroopa Komisjonile väliskaubandusalastes küsimustes.

Koolitused ja seminarid

2016. aastaga võrreldes korraldasime ca poole rohkem erinevaid seminare ning neis osalejaid oli kaks korda enam kui eelmisel aastal. See tähendab, et numbriliselt korraldasime ligi 130 koolitust, seminari ja muud üritust, millel oli kokku üle 2000 osaleja.

Muuhulgas:

- koostöös Danske Panga ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega viisime ellu loomemajanduse ekspordi arenguprogrammi 12 ettevõttele;
- koostöös Nordeniga viisime läbi biomajanduse teemalise seminari;
- koostöös toiduliidu ja põllumajandus-kaubanduskojaga korraldasime koššer-seminari toidusektorile;
- koostöös masina- ja metallitööstusliiduga viisime läbi hooajatöötajate kaasamise seminari;
- koostöös Expat Relocation Estoniaga korraldasime igakuiseid välisvärbamise kohtumisi;

- koostöös Work in Estonia, EURESe ja töötukassaga viisime läbi teadlikkuse seminare välismaalaste seaduse muudatuste ja riigi toe osas välisvärbamisel;
- koostöös Tartu Linnavalitsuse Ettevõtlusametiga harisime Lõuna-Eesti ettevõtjaid mitmetel olulistel teemadel;
- jätkasime populaarse tarbijakaitseteemalise sarja „Suunanäitaja“ infopäevade korraldamisega;
- korraldasime erinevaid sihtturseminare (vt eespool);
- toimusid erinevad seminarid finants- ja raamatupidamis-, juhatuse liikmete kohustuste jmt teemadel;
- Ready2Go projekt, mille eesmärk on aidata kaasa ettevõtete laienemisele kolmandatesse riikidesse (Ameerika Ühendriikides, Indias, Kamerunis, Kanadas ja Tšiilis).

Teised projektid

Hoo said sisse kaks rahvusvahelist projekti: INBETS ja EU-GIVE.

Inbets projekti eesmärk on esmalt uurida, seejärel edasi arendada ja luua uuenduslikke ja ülekantavaid mudeleid ja tööriistu, mille abil väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ülevõtmine saaks tulevikus hõlpsamalt toimida. Projekti juhtivpartner on Baltic Sea Academy. Oleme üks projekti partneritest. Projekti rahastab Interreg Baltic Sea Region programm.

EU-GIVE projekti eesmärk on jagada infot ja kasvatada teadlikkust jagamismajanduse potentsiaalset ning valmistada ettevõtjaid ette kõige uudsega, mida trend turule on toonud. EU-GIVE projekti on kaasatud partnerid kuuest eri riigist. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit.

KAUBANDUSKOJA ESINDUSED

Jõhvi esindus

Kaubanduskoja Jõhvi esindus jätkas 2017. aastal tegevustega, mille eesmärk oli ettevõtete äritegevuse efektiivsuse suurendamine ning ekspordivõimaluste avardamine.

Ettevõtete tunnustamine

Eesti majanduse areng ja meie kõigi elatustase on otseses sõltuvuses siinsete ettevõtete aktiivsusest ja edukusest. Selleks, et väärtustada ettevõtlust ja ettevõtlikkust Ida-Virumaal, korraldas kaubanduskoja Jõhvi esindus koos partneritega konkursi „Ida-Virumaa aasta ettevõtte 2017“.

Mäetaguse mõisas toimunud tunnustamisüritusel kuulutati välja võitjad seitsmes kategoorias: väikeettevõtte, turismiettevõtte, uustulnuk, eurorahade rakendaja, ettevõtja sõber, noorte ettevõtlik tegu ja aasta äritegu. Ida-Virumaa aasta äriteo 2017 tiitli pälvis Sillamäe sadamas tegutsev kaubanduskoja liige aktsiaselts Silsteve seoses uue konteinervedude terminali töö käivitamisega.

Kõigilt osapooltelt saadud positiivsest tagasisidest lähtudes toimub ettevõtluskonkurss Ida-Virumaal ka 2018. aastal.

Investeeringisvõimaluste tutvustamine

Paljud ettevõtted on kasvava majanduse tingimustes huvitatud oma äritegevuse laiendamisest, aga rahalisi võimalusi selleks napib. Tutvustamiseks ettevõtetele Euroopa Komisjoni investeeringisplaani kaudu finantsvahendite kaasamise võimalusi, korraldas kaubanduskoda koostöös Euroopa Komisjoni Eesti esindusega mitmeid teavitussüritusi Narva-Jõesuus ja Narvas.

Välisinvestoritele Eesti ja konkreetsemalt Ida-Virumaa investeeringikeskkonna tutvustamiseks toimus investeeringiseminar Riias, koostööpartneriteks Läti Kaubandus-Tööstuskoda ja SA Ida-Virumaa Tööstusala Arendus.

Ettevõtetevaheline koostöö

Ekspordi suurendamiseks, hankijate leidmiseks või tehnoloogiaalaseks koostööks vajavad ettevõtteid koostööpartnereid välisriikidest. Kaubanduskoja esindus on siin liikmesfirmadele abiks olnud, korraldades äridelegatsiooni visiidi Minskisse ja võõrustades Usbeki ettevõtjaid Eestis. Koostöö Valgevenega on järke saamas juba uuel aastal. Nimelt sõidab Eesti ettevõtjate delegatsioon Minskisse 2018. aasta veebruari alguses.

Üritused

2017. aasta oli ettevõtetele valdavalt edukas, raha hind oli madal ja paljud otsisid võimalusi kasvamiseks. Üheks võimaluseks oma äritegevuse kiireks laiendamiseks on teiste ettevõtete ülevõtmine. Ülevõtmistehingute õiguslikest aspektidest, tehingute finantseerimisest ning ettevõtete väärtuse hindamisest räägiti koostöös Investment Agency'ga korraldatud seminaril Tallinnas.

Jaemüügiga tegelevad ettevõtted said täieliku ülevaate lastekaupade müügiga seonduvatest teemadest tarbijakaitseametiga koostöös korraldatud järjekordselt „Suunanäitaja“ seminaril Narvas.

Kaasarääkimine olulistel teemadel

Kaubanduskoja Jõhvi esindus kajastas 2017. aastal ettevõtjate seisukohti meediaväljaannetes ja esindas nende huvisid Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse ning Ida-Viru Ettevõtluskeskuse nõukogudes.

Infovahetus ja koostöö Euroopa Komisjoni Eesti esindusega toimus Europe Directi Jõhvi teabekeskuse töö korraldamise käigus.

Väliskaubandusdokumendid

Ida-Viru ettevõtete ekspordi toetamiseks kinnitas kaubanduskoja Jõhvi esindus 2017. aastal 730 väliskaubandusalast dokumenti või päritolusertifikaati.

Tartu esindus

Tartu esinduse tegevused lisaks liikmete infopäringutele vastamisele ning nende konsulteerimisele õiguslikes ja majanduslikes küsimustes olid 2017. aastal alljärgnevad.

Üritused

Aasta jooksul korraldati 16 koolitust ja seminari. Arvestades muudatusi seadusandluses, olid populaarsed koolitused, mis puudutasid aastaaruande koostamist ning maksundust. Lisaks käivitus kaubanduskoja osalusel EASi ekspordi- ja tootearenduse koolituste sari, millele esindus pakkus tuge Tartus toimunud 5 koolituse läbiviimiseks.

Eesti-Läti piiriülese koostöö projekt

Käivitus Interregi kaasrahastatud Eesti-Läti piiriülese koostöö projekt Delbi 2, mis on suunatud Lõuna-Eesti ja Põhja-Läti ettevõtjatele. Partneriteks on Läti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Tartu Teaduspark ja Eesti Kaubanduskoda Lätis. Projekti prioriteetseteks sektoriteks on puit, toit ja turism.

Delbi 2 toel osalesid Eesti ettevõtted Valmiera messil ja Läti firmad Tartu ehitus- ja sisustusmessil. Tartu ettevõtlusnädala raames toimus puidutööstuse uuenduslikke lahendusi tutvustav Eesti-Läti seminar ja kontaktüritus. Vidzeme ettevõtluspäevade ajal toimus Eesti-Läti koostöövõimalusi analüüsiv konverents. Novembris toimus Riias Eesti-Läti ärifoorum, mis keskendus turismiga seotud probleemidele ja väljakutsetele. Kohal olid Eesti ja Läti turismifirmade ja ametnikkonna esindajad. Turismifirmade delegatsioonile korraldati Riias ärikohtumisi neile huvi pakkunud firmade ja organisatsioonidega. Projekt Delbi 2 jätkub kuni aastani 2020.

Osalemine töögruppides

Esindus osales erinevate kohaliku ettevõtluse edendamiseks mõeldud töögruppide ja komisjonide töös. Positiivse näitena võib tuua Tartu linnavalitsuse poolt koordineeritava ettevõtluse tugistruktuuride ümarlauda, mille kokkusaamistel vahetatakse teavet toimunud ja planeeritavate tegevuste kohta.

Osalemine SA Tartu Ärinõuandla nõukogu töös.

Väliskaubandusdokumendid

Esindus väljastas 1252 päritolusertifikaati. Aasta jooksul kasvas oluliselt Hiina suunas liikuvatele kaupadele väljastatud sertifikaatide arv.

Pärnu esindus

Pärnu esinduse tegevus oli 2017. aastal orienteeritud nii Pärnu piirkonnas kui mujal Eestis tegutsevatele ettevõtetele teenuste pakkumisele. Selleks korraldati koolitusi ja ärihommikusööke ning aidati kaasa ärikontaktide loomisele välisturgudel.

Üritused

2017. aastal korraldas Pärnu esindus 16 koolitusseminari, millest võttis osa üle 600 inimese. Traditsiooniliselt rääkisid tunnustatud lektorid ja spetsialistid ettevõtjatele huvipakkuvatel teemadel. Aktuaalseimaks osutus uue valitsuse maksumuudatustega seonduv temaatika.

Kohalikus kogukonnas on saanud omamoodi kaubamärgiks meie korraldatavad ärihommikusöögid, kus ettevõtjate ja avaliku sektori esindajatega kohtuvad olulised inimesed. Möödunud aastal toimunud kolmel ärihommikusöögil esinesid rohkearvulisele publikule ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo, majandus- ja taristuminister Kadri Simson ning rahandusminister Toomas Tõniste. Kõik kõnelesid oma valitsemisala väga aktuaalsetel teemadel.

Osalemine nõunike kogus

Osalemine Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogu töös.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogus on kaubanduskoja esindajatel juhtiv roll. Tegevusega nõunike kogus aidatakse kaasa kutsehariduskeskuse ja ettevõtjate koostööle ning õppekavade arendamisele lähtuvalt tööandjate huvidest.

Ettevõtete tunnustamine

Kaheksandat korda kaubanduskoja Pärnu esinduse poolt välja antava Pärnumaa vastutustundliku ettevõtja auhinna pälvis 2017. aastal Taritvo AS ja ettevõtte juht Hannu Törmälehto.

Auhind omistatakse ettevõttele, mille tegevus on märkimisväärselt kaasa aidanud kohaliku kogukonna arengule ja mille majandusnäitajad on olnud stabiilselt head aastate lõikes ning tegevus suunatud välisturgudele. Taritvo alustas 1996. aastal Kilingi-Nõmmes mööblitootmisega, andes stabiilselt tööd 70–80 inimesele ja müües 95% toodangust ekspordiks. Firma elas edukalt üle ka majanduskriisi. Kaks aastat tagasi ostis Taritvo ära Pärnus asunud mööblitootja AS Preabi, mis tänavu pälvis aasta eksportööri tiitli.

Välismessid

Pärnu esinduse ülesandeks oli korraldada toidu- ja joogisektori messil SIAL Shanghais Hiinas kahe Eesti riikliku messistendi ehitus ning messil osalevate Eesti ettevõtete tootenäidiste ja reklaammaterjalide transport messile. Arvestades meie kultuurilist ja ärikultuurilist erinevust messi toimumiskohaga, oli tegu huvitava ja samas tõsise väljakutsega. Kuigi koostöö Hiina partneritega ei olnud kerge, said standid kenasti püstitatud ning messil osalenud Eesti ettevõtjad võimaluse oma toodangut Hiina turul näidata. Huvi meie standide ja toodete vastu oli üllatavalt suur ning kokkuvõttes oli meil hea meel aidata kaasa Eesti tutvustamisele Hiinas.

Panus korraldamisse ja osalemine

- Pärnumaa ettevõtlusnädal
- Pärnumaa õpilasfirmade tööde kaitsmine
- Tulevikutehnikate ideekonkurss „Uued võimalused Pärnumaa ettevõtluse arenguks“
- Üle-eestiline õpilasfirmade jõululaat „Pärnumaa jõulud 2017“
- SA Järvamaa Arenduskeskuse õppevisiit Pärnumaale

Väliskaubandusdokumendid

2017. aastal väljastas Pärnu esindus rekordiliselt 3047 päritolusertifikaati ja muud väliskaubandusega seotud dokumenti.

Saaremaa esindus

Saaremaa esinduse eesmärk on tagada Saaremaal ja Hiiumaal kaubanduskoja liikmete igapäevaste teenuste, konsultatsioonide, seminaride, koolituste ja väliskaubandusdokumentide kättesaadavus.

Saaremaa esindus väljastas ja kinnitas 2017. aastal 58 väliskaubandusdokumenti.

KAUBANDUSKODA KUI ETTEVÕTJATE SUHTLUSKANAL

Korraldasime 2017. aastal mitmeid pikkade traditsioonidega liikmeüritusi.

KEVADBALL

8. aprillil toimus Estonia kontserdisaalis 21. korda kaubanduskoja Kevadball. Öhtut juhtis särav Teele Viira, kes koos Kalle Sepaga ka öhtu muusikalise poole eest hoolitses. Meeldejäävate

etteastetega esinesid Viru Varietee tantsijad. Avatud oli ka Pizzicato kohvik, kus musitseeris kitarrist Kaido Kodumäe ja külaliste portreesid maalis kunstnik Kuulo Vahter.

Kalle Sepp viis läbi heategevusliku oksjoni, mille tulu läks Tallinna Lastehaigla Toetusfondile.

Esmakordselt olid Kevadballil esindatud Photobooth, kus külalised said teha meeleolukaid fotosid, ning Tradehouse'i ilunurk, kus oli võimalus anda oma välimusele viimane lihv enne foto jäädvustamist. Kohale olid toodud ka Olympic Casino populaarsed Blackjacki ja ruletilauad, kus sai oma õnne proovile panna.

Kõigi kohaletulnute vahel loosisime välja Sangla Juveelisalongi ehted ning reisi Budapesti Estraveli ja Finnairi poolt.

Kevadballil andsime üle kaubanduskoja aumärgid inimestele, kes on mänginud olulist rolli Eesti ettevõtluskeskkonna arendamisel.

I klassi aumärgid

Tiina Mõis (Genteel AS)
Enn Kunila (NG Investeeringud OÜ)
Jaak Nigul (Tarmeko KV OÜ)
Ants Sild (Baltic Computer Systems AS)

II klassi aumärgid

Urmas Varblane (Tartu Ülikool)
Väino Reinart (Välisministeerium)
Andrus Mossov (Silberauto AS)

III klassi aumärgid

Jüri Jõema (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit MTÜ)
Toomas Kuuda (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda MTÜ)

TENNISETURNIIR

27. mail said Pärnus kokku tennisesõpradest kaubanduskoja liikmed, et omavahel mõõtu võtta. Tenniseturniir toimus juba 21. korda.

Terve päeva kestnud turniiri võitjateks said Ivar Tennokese (SMARTdo OÜ) ja Sven Toomla (AD Baltic AS), kes alistasid finaalkohtumises Vahur Roosaare (Wendre AS) ja Toomas Põllu (Veikand AS). Kolmanda koha saavutasid Liidia Ivanova (Group Logistics OÜ) ja Sulev Alajõe (EAS). Lohutusturniiri võitsid Janar Kalmus (IPF Digital Estonia OÜ) ja Ade Anton (Hals Trading AS).

GOLFITURNIIR

7. juunil toimus Niitväljal IV kaubanduskoja golfiturniir, kus osales 18 võistkonda. Golfiturniir toimus koostöös Matek ASiga.

Tulemused

I koht – Q-Haus Baltic OÜ
Meelis Krämman, Risto Mikk, Tõnu Kattai, Evelina Shamrai, Erika Müller
II koht – Seesam Insurance AS

Martti-Sten Merilai, Cristian Kannelmäe, Triin Jänes, Liljan Männiste
III koht – Ernst & Young Baltic AS
Ivar Kiigemägi, Erik Oja, Merit Kungla, Anastassia Mebald, Andrus Arbeiter

Turkish Airlinesi poolt välja pandud lennupiletid Portugali võitis loosi tahtel Sigre Rätsep (Directo OÜ).

ÄRIHOOAJA AVAMINE

Traditsiooniks on saanud, et augusti viimasel laupäeval lükkame koos oma tublide liikmesettevõtete ja koostööpartneritega hoo sisse uuele ärihooajale. Sel korral kutsusime oma liikmed 26. augustil Tartusse Eesti Rahva Muuseumi viinakööki. Päev oli täis toredaid tegevusi meie headelt partneritelt. Külalised said uudistada ka ERMi ja Tagurpidi Maja, esines Birgit, põnevaid katseid tegi AHHA teadusteater. Loosisime välja palju auhindu, peaauehinna olnud perereisi Münchenisse Estraveli ja Nordica poolt võitis Tarmo Trei (Lemminkäinen Eesti AS).

KOJA AASTAPÄEVA VASTUVÕTT

9. novembril tähistasime kaubanduskoja 92. aastapäeva Eesti Ajaloomuuseumi Suurgildi hoones. Pidulikul vastuvõtul andsime üle tänukirjad ettevõtetele, kes on kaubanduskoja liikmeskonnas olnud juba 30 aastat. Tänukirjad said Eesti Konjunktuuriinstituut AS, EKE Invest AS, Mainor AS, Mööblimaja AS, Saaremaa Piimatööstus AS, Skano Furniture Factory OÜ ja Tallinna Tehnikaülikool. Meelelahutuse eest hoolitsesid Hanna-Liina Võsa Muusikalikooli kasvandikud ning pianist Andrus Rannääre.

MUUD ÜRITUSED

Korraldasime kaubanduskojas 4 vastuvõttu, kus andsime üle liikmetunnistused oma uutele liikmetele. Tutvustasime koja tegevusi ning saime pisut tuttavamaks ka uute liikmetega.

Täname koostööpartnereid: Silberauto, Estravel, Finnair, Prike, Tradehouse, Photobooth, Sangla Juveelisalong, Dermoshop, Olympic Casino, Stillabunt, Eesti Kontsert, Taani-Eesti Kaubanduskoda, Soome-Eesti Kaubanduskoda, Rootsi Kaubanduskoda Eestis, Turkish Airlines, Nordic Hotel Forum, Olde Hansa, D'Difference, Niitvälja Golf, Saku Õlletehas, Matek, Nordica, Salvest, A. Le Coq, Caviar Catering, Dorpat, Lydia, NUKU, Realist Käsitööjoogid, TEA Kirjastus, Eesti Massaaži- ja Teraapiakool, Tööinspektsioon, Premia, Eesti Rahva Muuseum ja Tagurpidi Maja.

KAUBANDUSKOJA TRÜKISED JA VÄLJUNDID

Jätkuvalt ilmusid kõik liikmeid teavitavad ning välispartneritele suunatud väljaanded.

- 11 numbrit kaubanduskoja häälekandjat Teataja;
- 11 numbrit venekeelset häälekandjat Vestnik;
- iganädalane E-Teataja eesti keeles, üle nädala ilmuv venekeelne E-Vestnik ning kord kuus ilmuv ingliskeelne E-News;
- Estonian Export Directory 2017, kus tutvustavad ennast Eesti ettevõtted, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida. Estonian Export Directory koostööpartner on FCR Media AS.

- Uudiskiri Export News. 2017. aasta augustist hakkas kaubanduskoda välja andma Eesti eksportööre tutvustavat elektroonilist uudiskirja Export News. Uudiskirja eesmärk on tutvustada Eesti eksportööride tegevusi ja saavutusi rahvusvahelisel tasandil. Uudiskirja saajateks on välisriikide saatkonnad Eestis ja välismaal, Eesti riigi ja EASI välisesindused, aukonsulid, välismaised kaubanduskojad jne (kokku ca 500 kontakti). 2017. aastal saatis koda uudiskirju välja kaks, mille kõikide lugudega saad tutvuda kaubanduskoja inglisekeelsel kodulehel: www.koda.ee/en/news.

MEEDIASUHTLUS

Kaubanduskoda on üks hinnatumaid majanduskeskkonna ja ettevõtluse teemadel seisukohtade andjaid. Meedia kasutab aktiivselt kaubanduskoja materjale avalikus ruumis kasutamiseks.

Kokku mainiti kaubanduskoda 2017. aastal meedias 1849 korral. Saatsime aasta jooksul välja üle 50 pressiteate, lisaks jõudis loendamatu arv ettevõtjate jaoks olulistest teemadest ajakirjandusse kaubanduskoja kodulehe ja uudiskirja kaudu. Aasta jooksul jõudis meie sulest avalikkuse ette 15 arvamustlugu.

Meediaesindajate teavitamiseks korraldati aasta jooksul 6 pressikonverentsi: kaks ümbrikupalga küsitluse tulemuste tutvustamiseks, kaks piirikaubanduse uuringu tulemuste avalikustamiseks, maksumuudatuste probleemide teemal ning pakendimaksu teemaline avalik ümarlaud.

KAUBANDUSKOJA IT-ARENDUSED

2017. aastal kaasajastasime koostöös disainiagentuuriga Velvet ja IT arenduse ettevõttega Wunder Estonia oma veebikeskkonda www.koda.ee.

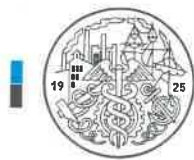
2017. aastal saatsime esmakordselt kõigile liikmesettevõtetele ka elektroonsed liikmetunnistused.

KAUBANDUSKODA TUNNUSTAB

EESTI ETTEVÕTETE KONKURENTSIVÕIME EDETABEL 2017

Konkurentsivõime Edetabeli koostamise eesmärk on selgitada välja kõige konkurentsivõimelisemad ettevõtted, pakkuda ettevõtetele võimalust võrrelda end teiste omasugustega ning hinnata Eesti ettevõtete edukust, tulemuslikkust ja jätkusuutlikkust.

Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabeli ajalugu ulatub aastasse 2003, mil seda pingerida hakati koostama Eesti Kaubandus-Tööstuskoja initsiatiivil.

Koos Eesti Konjunkturiinstituudiga on juba kümme aastat selgitatud välja üldist konkurentsivõime paremusjärjestust, mille tulemusena selgub Eesti konkurentsivõimelisimad ettevõtted. Eraldi koostatakse edetabelid valdkonniti.

Konkurentsivõimelisimad 2017:

- suuretevõtte – Tallink Grupp AS,
- mikro-, väike- ja keskettevõtte – Hekotek AS.

2017. aasta võitjad tegevusalade kaupa:

- toiduainetööstuse ettevõtte – A. Le Coq AS,
- tööstus- ja energeetikaettevõtte – Stora Enso Eesti AS,
- turismiettevõtte – Tallink Grupp AS,
- hulgi kaubandus ettevõtte – Silberauto AS,
- jaekaubandus ettevõtte – Tallinna Kaubamaja AS,
- finantstavahendus ettevõtte – Swedbank AS,
- ehitus ettevõtte – Merko Ehitus AS,
- side-, kommunikatsiooni- ja IT-ettevõtte – Nortal AS,
- teenindus ettevõtte – E.L.L. Kinnisvara AS.

Koos Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse konkursi Ettevõtluse Auhind parimatega kandideerisid Konkurentsivõime Edetabeli parimad tiitlile aasta ettevõtte 2017. Aasta ettevõtte tiitli pälvis lennukite remondi- ja hooldusteenuseid pakkuv ettevõtte **Magnetic MRO AS**.

Aasta Ettevõtte žüriisse kuulusid ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo, EASI juhatuse esimees Alo Ivask, Eesti Panga president Ardo Hansson, Tartu Ülikooli rektor Volli Kalm, ettevõtja Siiri Lahe (Estonian Cell ASi juhatuse liige, aasta uuendaja 2016), ettevõtja Oliver Väärtnõu (Cybernetica ASi juhatuse esimees) ja ettevõtja Ruth Oltjer (Chemi-Pharm ASi juhataja, aasta ettevõtja 2012).

Ettevõtluskonkursid kulmineerusid piduliku austamisõhtuga 5. oktoobril Nordea kontserdimajas, millest tegi ülekande ka Eesti Rahvusringhääling (ERR).

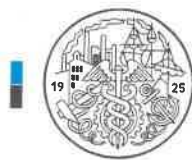
Edetabelid, meetoodika ja kõik konkurssi puudutav on kättesaadav ka veebilehel www.ettevotluskonkurss.ee.

NOORE ETTEVÕTJA PREEMIA

2017. aastal kuulutasid kaubanduskoda ja Swedbank juba kolmandat korda välja noore ettevõtja preemia konkursi. Noore ettevõtja 2017 tiitli ja preemia 5000 eurot pälvis seekord Kristel Kruustük, ettevõtte Testlio OÜ looja ja tegevjuht. Preemia andis laureaadile üle president Kersti Kaljulaid 5. oktoobril toimunud Eesti Parimad Ettevõtted pidulikul auhinnagalal.

Noore ettevõtja preemia 2017 esikolmikusse jõudsid lisaks Kristelile ka kaksikutest ettevõtte omanikud Ivar ja Janar Merilo Thorgate Management OÜst ning ettevõtte Estanc ASi tegevjuht Mihkel Tammo.

Noore ettevõtja preemia on mõeldud kuni 30-aastasele Eesti ettevõtjale kohaliku ettevõtluse edendamise ja väljapaistva tegevuse eest. 2017. aastal kandideeris preemia 23 ettevõtlikku noort, kelle hulgast valis võitja välja žürii.

Žüriis osalesid kaubandus-tööstuskoja peadirektor Mait Palts, Swedbanki äripanganduse osakonna juht Aira Nigul-Lepp, Eesti Vabariigi presidendi majandusnõunik Heido Vitsur, Estraveli tegevjuht Anne Samlik ning eelmise aasta noore ettevõtja preemia laureaat ja ettevõtte Taxify OÜ tegevjuht Markus Villig.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	2 037 011	1 675 558
Lühiajalised finantsinvesteeringud	3	697 000	697 000
Nõuded ostjate vastu		120 717	47 598
Mitmesugused nõuded		39 597	33 818
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	4	78 146	90 122
Käibevara kokku		2 972 471	2 544 096
Põhivara			
Materiaalne põhivara			
Maa ja ehitised	6	939 592	1 048 240
Masinad ja seadmed	6	15 723	19 017
Muu põhivara	6	34 303	14 217
Materiaalne põhivara kokku		989 618	1 081 474
Immateriaalne põhivara	7	0	3 665
Põhivara kokku		989 618	1 085 139
AKTIVA KOKKU		3 962 089	3 629 235
PASSIVA			
Lühiajalised kohustused			
Ostjate ettemaksed	9	168 316	174 773
Võlad tarnijatele		35 977	40 148
Mitmesugused võlad	9	329 033	323 127
Maksuvõlad	10	99 914	87 496
Viitvõlad			
Võlad töötajatele	9	38 259	36 748
Muud viitvõlad	9	279 898	86 920
Viitvõlad kokku		318 157	123 668
Lühiajalised kohustused kokku		951 397	749 212
Netovara			
Reservid	11	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumuliseeritud tulem		2 401 398	2 429 719
Aruandeaasta tulem		130 669	-28 321
Netovara kokku	11	3 010 692	2 880 023
PASSIVA KOKKU		3 962 089	3 629 235

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....23.04.2018.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Konsolideeritud tulude ja kulude aruanne

(eurodes)	Lisa	2017	2016
TULUD			
Müügitulu	13	826 997	855 625
Liikme- ja sisseastumismaksud	14	885 241	882 882
Muud tegevustulud	15	329 334	137 001
Tulud kokku		2 041 572	1 875 508
KULUD			
Mitmesugused tegevuskulud	16	640 825	704 212
Tööjõu kulu	17	1 137 485	1 075 669
a) palgakulud		850 522	805 636
b) sotsiaalmaksud		286 963	270 033
Kulum	6,7	135 126	132 525
Kulud kokku		1 913 436	1 912 406
PÕHITEGEVUSE TULEM		128 136	-36 898
FINANTSTULUD ja -KULUD			
Intressitulud		3 434	8 579
Intressikulud		901	2
Kokku finantstulud ja -kulud		2 533	8 577
ARUANDEAASTA TULEM		130 669	-28 321
ARUANDEAASTA TULEM KOKKU		130 669	-28 321

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....13.04.2018.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)	Lisa	2017	2016
I. RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST			
1.1. Põhitegevuse tulem		128 136	-36 898
1.2. Korrigeerimised		135 126	132 525
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	6,7	135 126	132 525
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-66 922	-6 620
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		202 185	-119 512
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU		398 525	-30 505
II. RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	6,7	-39 605	-31 324
2.2. Laekunud intressid		3 434	8 579
2.3. Makstud intressid		-901	-2
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-37 072	-22 747
RAHAVOOD KOKKU		361 453	-53 252
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES	2	1 675 558	1 728 810
RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS		361 453	-53 252
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÕPUS	2	2 037 011	1 675 558

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....23.04.2018.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Reservfond	Reservid	Akumuleeritud tulem	Kokku
Saldo 31.12.2015	95 155	383 470	2 429 719	2 908 344
Aruandeperioodi tulem	0	0	-28 321	-28 321
Saldo 31.12.2016	95 155	383 470	2 401 398	2 880 023
Aruandeperioodi tulem	0	0	130 669	130 669
Saldo 31.12.2017	95 155	383 470	2 532 067	3 010 692

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2018.....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

31. detsembril 2017 lõppenud majandusaasta kohta koostatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (kaubanduskoda) on oma põhikirja järgi vabatahtliku liikmelisuse alusel Eesti Vabariigis kehtestatud korras registreeritud juriidilisi ja üksikisikuid ühendav mittetulundusühing. Kaubanduskoja põhikirjaline eesmärk ei ole oma liikmetele ainelise tulu saamine ja jaotamine. Kaubanduskoda kasutab oma tulusid üksnes ühingu põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

Kaubanduskoja juhatus otsustas 16.03.2007 soetada 64,7% Eesti Konjunkturiinstituudi AS (EKI) aktsiastest. Seisuga 31.12.2017 kuulus kaubanduskojale 100% EKI aktsiastest.

Kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr. 1 alusel.

Konsolideerimisgruppi kuuluvad juriidilised isikud kasutavad olulises osas ühtseid arvestuspõhimõtteid. Arvestuspõhimõtteid rakendatakse järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide kohta.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arvestusvaluutaks on euro. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtte

Tütarettevõtteks loetakse sellist ettevõtet, milles kaubanduskoda omab rohkem kui 50% hääleõiguslikest aktsiastest, on muul moel võimeline valitsema tema tegevus- ja finantspoliitikat lepingu või kokkuleppe alusel või kui kaubanduskojal on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamust tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetest. Tütarettevõtte raamatupidamisaruanded lülitatakse konsolideeritud aruandesse alates valitsemise tekkimise hetkest kuni valitsemise lõppemiseni.

Konsolideerimine

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõik EKI finantsnäitajad. Kaubanduskoja ja EKI omavahelised tehingud ja saldod on elimineeritud.

Kaubanduskoja konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisades, kajastatakse investeering tütaretevõttesse soetusmaksumuses.

Finantsvara ja -kohustised

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantsvara ja -kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2017
Signature/alkiri.....
KDMC Tallinn

Finantsvara eemaldatakse bilansist, kui konsolideerimisgrupi liige kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil konsolideerimisgrupi liige saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha ja raha lähendid

Raha ning raha lähendina kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ning lühiajalisi (üldjuhul alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite.

Lühiajalised finantsinvesteeringud

Lühiajalised finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse väärtpaberitesse on bilansis hinnatud, lähtudes nende õiglasest väärtusest. Õiglase väärtuse hindamisel on aluseks finantsinvesteeringu turuväärtus aruandekuupäeval. Juhtudel, kui õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, on lühiajalised finantsinvesteeringud kajastatud bilansis soetusmaksumuses.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Materiaalne põhivara

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 320 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumuliseeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponendi kasulikule elueale.

Koda kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

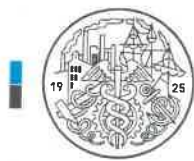
initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....23.04.2018.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Materiaalse põhivara grupp

Ehitised ja rajatised

Masinad ja seadmed

Muu materiaalne põhivara

Kasulik eluiga

12,5–20 aastat

3–5 aastat

3–5 aastat

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid parendustöid, mis vastavad põhivara kajastamise kriteeriumitele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Muud kulutused, mis pigem säilitavad põhivara võimet luua majanduslikku kasu, kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsioonimäärad lähtuvad vara kasulikust elueast ning immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Immateriaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Immateriaalse põhivara grupp

Aegjada

Tarkvara

Kasulik eluiga

10 aastat

3 aastat

Aegjada all mõistetakse põllumajanduse turuinfosüsteemi andmestikku.

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Ettevõtte tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotatavat kasumit määraga 20/80 netodividendina väljamakstud summast. Dividendidelt arvestatud ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse. Aruandekuupäeva seisuga väljamaksmata dividendidelt arvestatud tulumaksukohustust ja -kulu korrigeeritakse vastavalt uuel aruandeperioodil kehtivale tulumaksu määrale.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega on ära toodud lisas 12.

Kaubanduskoda ei jaota oma liikmete vahel tulemit.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed

varad ja kohustised seisuga 31. detsember 2017 on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tuluna ja kuluna.

Põhitegevuse tulud

Liikmemaksud kajastatakse tuluna perioodil, mille eest need tasuti.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Projektiarvestus

Rahvusvaheliste projektide puhul ei kajastata makstud summasid oma kuluna ega saadud summasid oma tuluna, vaid neid kajastatakse vastavalt nõude ja kohustusena. Tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest teenitud netotulu või tekkinud netokulu.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiseks nimetatakse Euroopa Liidu toetusfondide jt ettemakseid, mille tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud. Sihtfinantseerimist eristavad muust abist asjaolud, et selle rahalist väärtust on võimalik usaldusväärselt mõõta ning selle saamine on seotud teatud tingimustele vastamisega.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – põhitegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud põhitegevuse tulemit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on valitsev mõju teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärilistele otsustele.

Aastaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke;
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (sh teised tütaretttevõtted);
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2018
Signature/alkiri.....
KDMC Tallinn

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peamisteks seotud osapoolteks on juhatusega seotud ettevõtted, mis on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31. detsember 2017 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasemal perioodil toimunud tehingutega.

Lisa 2. Raha ja pangakontod (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Sularaha kassas	1 494	3 417
Pangakontod	1 160 132	806 009
Tähtajaline hoius	875 385	866 132
Raha ja pangakonto kokku	2 037 011	1 675 558

Tähtajaliste hoiuste koosseisus on kajastatud erinevad lühiajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud ja intressimääraga 0,01% kuni 0,3%.

Lisa 3. Lühiajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
LHV pank	665 000	665 000
Swedbank	32 000	32 000
Kokku	697 000	697 000

liik	pank	summa	tähtaeg	intress
Tähtajaline hoius	LHV	520 000	15.10.2018	0,30%
Tähtajaline hoius	LHV	145 000	28.10.2018	0,30%
Tähtajaline hoius	Swedbank	32 000	04.10.2020	0,01%

Finantsinvesteeringutelt teenitud netotulu summa moodustas 2017. aastal 2 023 eurot (2016: 5 650 eurot).

Lisa 4. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud (eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Kindlustuse maksed	720	720
Reklaami, kirjastuse jm. ettemaksed	19 057	52 344
Messide ja visiitide ettemaksed	57 080	37 058
Käibemaksu ettemaks	1 222	0
Täiendav lapsepuhkuse tasu	67	0
Kokku	78 146	90 122

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 3.09.2018
Signature/alkiri..... KPMG, Tallinn

Lisa 5. Pikaajalised finantsinvesteeringud
(eurodes)

		Eesti Konjunkturiinstituut AS
Asukoht		Eesti Vabariik
Põhitegevusala		Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas
Aktsiate arv 31.12.2016		4 080
Aktsiate arv 31.12.2017		4 080
Osalus 31.12.2016		100%
Osalus 31.12.2017		100%
Soetusmaksumus		
Kaubanduskoja	bilansis	133 461
31.12.2016		
Soetusmaksumus		
Kaubanduskoja	bilansis	133 461
31.12.2017		
Omakapital seisuga		31.12.2017 31.12.2016
Aktsiakapital		26 112 26 112
Reservkapital		2 612 2 612
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		69 804 69 336
Aruandeaasta kasum		1 510 468
Omakapital kokku		100 038 98 528
Osalus tütarettevõtte omakapitalis		100% 100%
Kojale kuuluv osa omakapitalist		100 038 98 528
Tütarettevõttele kuuluv aegjada jääkväärtus(lisa7)		0 3 665
Bilansiline väärtus kapitaliosaluse meetodil(lisa 18)		100 038 102 193

Lisa 6. Materiaalse põhivara liikumine
(eurodes)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	KOKKU
Soetusmaksumus				
Soetusmaksumus 31.12.16.	2 333 908	155 668	184 033	2 673 609
Soetamine	0	7 349	32 256	39 605
Mahakandmine	0	-46 229	-18 776	-65 005
Soetusmaksumus 31.12.17.	2 333 908	116 788	197 513	2 648 209

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev... 23.04.2018
Signature/allkiri...

Amortisatsioonikulu

Amortisatsioonikulu 31.12.16.	1 285 668	136 651	169 816	1 592 135
Amortisatsioonikulu	108 648	10 643	12 170	131 461
Mahakantud kulum	0	-46 229	-18 776	-65 005
Amortisatsioonikulu 31.12.17.	1 394 316	101 065	163 210	1 658 591

Jääkväärtus

Jääkväärtus 31.12.16.	1 048 240	19 017	14 217	1 081 474
Jääkväärtus 31.12.17.	939 592	15 723	34 303	989 618

Lisa 7. Immateriaalne põhivara
(eurodes)

	Aegjada	KOKKU
Soetusmaksumus		
Soetusmaksumus 31.12.16.	87 894	87 894
Soetusmaksumus 31.12.17.	87 894	87 894
Amortisatsioonikulu		
Amortisatsioonikulu 31.12.16.	84 229	84 229
Amortisatsioonikulu	3 665	3 665
Amortisatsioonikulu 31.12.17.	87 894	87 894
Jääkväärtus		
Jääkväärtus 31.12.16.	3 665	3 665
Jääkväärtus 31.12.17.	0	0

Lisa 8. Kasutusrent
(eurodes)

Ettevõtte kui rentnik

2017. aastal moodustasid masinate ja seadmete kasutusrendimaksed 14 065 eurot (2016: 15 761 eurot).

Koja esinduste rendimakseid on tasutud kogusummas 6 349 eurot (2016: 6 249 eurot). Tartu esindus 913 eurot (2016: 913 eurot), Pärnu esindus 2 820 eurot (2016: 2 820 eurot), Jõhvi esindus 1 093 eurot (2016: 1 046 eurot), Kuressaare esindus 1 523 eurot (2016: 1 470 eurot). EKI ruumide rendimakseid on tasutud summas 34 962 eurot (2016: 34 962 eurot). Kokku tasuti rendimakseid 2017. aastal 41 311 eurot (2016: 41 211 eurot) (vt. Lisa 16). Valdava osa ruumide rendilepinguid saab lõpetada 2–3 kuu etteteatamise ajaga.

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 23.04.2018

Signature/allkiri.....

KPMG Tallinn

Lisa 9. Lühiajalised kohustised
(eurodes)

Ostjate ettemaksed:

	31.12.2017	31.12.2016
Liikmemaksude ettemaksed	18 023	18 452
Muud ettemaksed	840	2 554
Uuring	149 453	153 767
Kokku	168 316	174 773

Mitmesugused võlad

	31.12.2017	31.12.2016
Arbitraažikohtu vahendid*	327 715	321 809
Dispasöörade vahendid**	1 318	1 318
Kokku	329 033	323 127

*Arbitraažikohus lahendab lepingulistest ja teistest tsiviilõiguslikest suhetest, sealhulgas väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi. Arbitraažikohtu vahendite all kajastatakse summat, mille kasutamine toimub arbitraažikohtu nõukogu otsusel muuhulgas arbitraažikohtu nõukogu liikmete tegevuse kompenseerimiseks arbitraažikohtu juhtimisel (sh osalemise eest arbitraažikohtu nõukogu istungitel), ning arbitraažikohtu kulude katmiseks arbitraažimenetluse arendamisel ja suhtlemisel teiste alaliste tegutsevate arbitraažikohtutega ning muude kulude katmiseks.

**Kaubandusliku meresõidu üldavariid kvalifitseerivad ja kahju jaotamise arvestust koostavad koja juurde kuuluvad dispasöörid.

Võlad töötajatele:

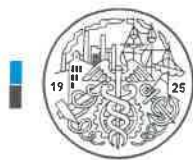
	31.12.2017	31.12.2016
Puhkusereservi kohustus	38 259	36 650
Võlad töötajatele	0	98
Kokku	38 259	36 748

Muud viitvõlad:

	31.12.2017	31.12.2016
Läbiarveldused	277 685	85 110
Eurocardi tehingud	2 210	1 810
Võlgnevus aruandvatele isikutele	3	0
Kokku	279 898	86 920

Läbiarvelduste (lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed peamiselt erinevate projektide läbiviimisel) summa 277 685 eurot moodustub erinevate poolelolevate projektide summast (sh arengukoostööprojekt summas 134 698 eurot, Enterprise Europe Network summas 78 189

Initialled for identification purposes only
Allkirjastand identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 23.04.2018
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

eurot, EEN Annual Conferents summas 29 814 eurot, Delbi 2 summas 18 991 eurot, Est-Scale summas 11 707, Tööle kaasa summas 4 286 eurot).

Lisa 10. Maksukohustused

(eurodes)

Maksukohustused

	31.12.2017	31.12.2016
Maksuliik		
Sotsiaalmaks	55 960	39 323
Üsiskisiku tulumaks	30 542	20 793
Töötuskindlustusmaks	3 792	2 617
Kohustuslik kogumispension	2877	2195
Erisoodustuste tulumaks	465	887
Käibemaks	6 278	21 681
Kokku	99 914	87 496

Lisa 11. Netovara

(eurodes)

Vastavalt juhatuse poolt kinnitatud strateegiale on varasematel perioodidel moodustatud reservid summas 478 625 eurot (2016: 478 625 eurot). Reservide ja reservfondi kasutamine toimub juhatuse otsusega põhikirjaliste tegevuste katteks. Seisuga 31.12.2017 moodustab netovara kokku 3 010 692 eurot (2016: 2 880 023 eurot).

Lisa 12. Tingimuslikud kohustised

(eurodes)

Tulumaks

EKI jaotamata kasum seisuga 31.12.2017 moodustas 71 314 eurot (2016: 69 804 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 14 263 eurot (2016: 13 961 eurot), seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 57 051 eurot (2016: 55 843 eurot).

Lisa 13. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes

(eurodes)

Müügitulu

	2017	2016
Kontaktteenused	6 105	6 885
Väliskaubandusteenused	162 290	156 906
Kirjastus- ja reklaamteenused	60 298	99 629
Regionaalsete esinduste teenused	153 363	119 878
Liikmeüritused	30 171	39 678

intialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....22.04.2018
Signature/alkiri.....
KPMG, Tallinn

Juriidilised teenused	12 649	2 682
Saalide üürimise teenused	28 336	41 330
Muud teenused	4 000	4 000
EKI uuringud	369 785	384 637
Kokku	826 997	855 625

Müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgnevalt:

	2017	2016
Eesti	707 345	710 265
Euroopa Liit	107 853	133 911
Muud	11 799	11 449
Kokku	826 997	855 625

Aruandeaastal osutati teenuseid liikmetele 325 255 euro ning 2016. aastal 324 062 euro eest.

Lisa 14. Liikme- ja sisseastumismaksud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete poolt tasutud liikmemaksud on toodud lisas 19. (eurodes)

	2017	2016
Sisseastumismaks	7 590	7 740
Liikmemaks	877 651	875 142
Kokku	885 241	882 882

Kaubanduskoja liikmeskonda kuulus seisuga 31.12.2017 3 226 juriidilisest isikust liiget ning seisuga 31.12.2016 3 213 juriidilisest isikust liiget.

Lisa 15. Muud tegevustulud

Muud tegevustulud moodustuvad summas 329 334 eurot 50 erineva sisuga ja mahuga projektide läbiviimisest (2016: 137 001 eurot).

Lisa 16. Mitmesugused tegevuskulud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete kaudu ostud on toodud lisas 19. (eurodes)

Lisa	2017	2016
Kaubanduskoja "Teataja"	49 677	48 737
IT kulu	53 623	50 487
Trükiste kulu	31 394	78 845
Projektiikulud	160 386	128 893
Komandeeringukulu	10 805	13 097
Side- ja postikulu	14 977	22 376

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2018.....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Kantseleikulu	10 416	14 406
Majanduskulu	32 148	31 239
Remondikulu	5 300	15 029
Transpordikulu	43 000	46 614
Rahvusvaheliste organisats. liikmemaks	21 974	21 516
Ruumide rent	8 41 311	41 211
Muud kulud	113 775	130 577
Käibemaksu proportsiooni arvestuskulu	52 039	61 185
Kokku mitmesugused tegevuskulud	640 825	704 212

Lisa 17. Tööjõukulud

Kaubanduskoja keskmine töötajate arv 2017. aastal oli 36 (2016: 37) sh TL alusel töötavaid isikuid oli 33 (2016: 35) ning VÕS lepingu alusel töötavaid isikuid oli 2 (2016:2) ning tütaretevõttes Eesti Konjunkturiinstituut AS (EKI) 17 töötajat (2016: 18).

2017. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 137 485 eurot (2016: 1 075 669 eurot).

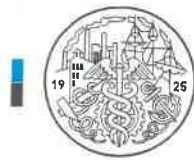
Lisa 18. Kaubanduskoja konsolideerimata finantsinformatsioon

Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata bilanss

(eurodes)	31.12.2017	31.12.2016
AKTIVA		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	1 749 234	1 392 651
Lühiajalised finantsinvesteeringud	697 000	697 000
Nõuded ostjate vastu	120 113	40 135
Mitmesugused nõuded	39 597	33 818
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	78 146	90 122
Käibevara kokku	2 684 090	2 253 726
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Tütaretevõtte aktsiad	133 461	133 461
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku	133 461	133 461
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised	939 592	1 048 240
Masinad ja seadmed	15 723	19 017
Muu inventar	34 303	14 217
Materiaalne põhivara kokku	989 618	1 081 474

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 30.04.2018
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Immateriaalne põhivara

Põhivara kokku	1 123 079	1 214 935
AKTIVA KOKKU	3 807 169	3 468 661
PASSIVA		
Lühiajalised kohustused		
Ostjate ettemaksed	18 863	21 006
Võlad tarnijatele	34 218	37 971
Mitmesugused võlad	329 033	323 127
Maksuvõlad	78 168	65 755
Viitvõlad		
Võlad töötajatele	22 874	22 591
Muud viitvõlad	279 898	86 920
Viitvõlad kokku	302 772	109 511
Lühiajalised kohustused kokku	763 054	557 370
Netovara		
Reservid	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	2 432 666	2 452 666
Aruandeaasta tulem	132 824	-20 000
Netovara kokku	3 044 115	2 911 291
PASSIVA KOKKU	3 807 169	3 468 661

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata tulude-kulude aruanne

(eurodes) 2017 2016

TULUD

Müügitulu	432 723	445 699
Liikme- ja sisseastumismaksud	885 241	882 882
Muud tegevustulud	329 334	137 001

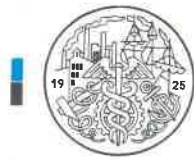
Tulud kokku **1 647 298** **1 465 582**

KULUD

Mitmesugused tegevuskulud	557 124	614 014
Tööjõu kulu	829 195	756 316
a) palgakulud	620 030	567 136
b) sotsiaalmaksud	209 165	189 180
Kulum	131 461	123 594

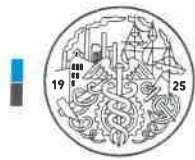
Kulud kokku **1 517 780** **1 493 924**

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....23.04.2018
 Signature/alkiri.....
 KPMG, Tallinn

PÕHITEGEVUSE TULEM	129 518	-28 342
FINANTSTULUD ja -KULUD		
Intressitulud	3 405	8 344
Intressikulud	-99	-2
Kokku finantstulud ja -kulud	3 306	8 342
ARUANDEAASTA TULEM	132 824	-20 000

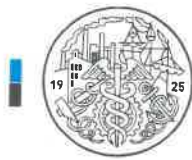
initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2018.....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)	2017	2016
I RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST		
1.1. Põhitegevuse tulem	129 518	-28 342
1.2. Korrigeerimised	131 461	123 594
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	131 461	123 594
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-73 781	497
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	205 684	-120 027
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU	392 882	-24 278
II RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		
2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	-39 605	-31 324
2.2. Laekunud intressid	3 405	8 344
2.3. Tasutud intressid	-99	-2
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	-36 299	-22 982
RAHAVOOD KOKKU	356 583	-47 260
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES	1 392 651	1 439 911
RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	356 583	-47 260
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÖPUS	1 749 234	1 392 651

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev.....23.04.2018.....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata netovara aruanne

(eurodes)

	Reservfond	Reservid	Akumuleeritud tulem	KOKKU
Saldo 31.12.2015	98 155	383 470	2 452 666	2 931 291
Aruandeperioodi tulem	0	0	-20 000	-20 000
Saldo 31.12.2016	95 155	383 470	2 432 666	2 911 291
Aruandeperioodi tulem	0	0	132 824	132 824
Saldo 31.12.2017	95 155	383 470	2 565 490	3 044 115
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste				
- bilansiline väärtus				-133 461
- bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				100 038
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2017				3 010 692
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2016				2 880 023

Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega

Juhatuse liikmeid 2017. aastal ja 2016. aastal ei tasustatud.

Tegevjuhtkonnas on 6 liiget ning tegevjuhtkonnale arvestatud tasude suurus 2017. aastal oli 256 281 eurot (2016: 241 298 eurot).

Peadirektor Mait Palts on Eesti Intellektuaalomandi ja Tehnoloogiasirde Keskus MTÜ juhatuse liige ning MTÜ üürib turutingimustel kontoripinda ning ostab muid teenuseid. 2017. aastal müüdud teenuseid 25 729 eurot (2016: 37 717 eurot).

Juhatuse liikmete kaudu seotud ostud eurodes:

ettevõtte nimi	kelle kaudu	2017	2016
Chemi-PharmOÜ	Rutt Oltjer	1 452	722
Nordic Hotels OÜ	Feliks Mägi	583	0
Kokku		2 035	722

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtted on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed ning antud ettevõtted tasuvad liikmemaksu ning ostavad muid teenuseid.

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev... 23.04.2018

Signature/allkiri...

Juhatuse liikmete kaudu seotud müügid eurodes:

ettevõtte nimi	kelle kaudu	liikmemaks 2017	liikmemaks 2016	muu 2017	muu 2016
Nordecon AS	Toomas Luman	1 830	1 830	11	750
Nordic Contractors AS	Toomas Luman	315	315	2 738	494
Arealis AS	Toomas Luman	270	270	0	0
NG Investeeringud AS	Andres Järving	145	145	0	117
Baltika AS	Meelis Milder	625	625	1 005	1 022
Silberauto AS	Väino Kaldoja	1 830	1 830	8 149	7 455
Silwi Autoehitus AS	Väino Kaldoja	270	270	0	190
Sangar AS	Gunnar Kraft	950	950	1 329	712
Nordic Hotels OÜ	Feliks Mägi	440	440	0	144
U.S.Invest AS	Jaan Toots	625	625	140	0
Tarmetec OÜ	Toomas Lepp	950	950	80	0
Matek AS	Sven Mats	625	625	3 000	7 539
Salvest AS	Veljo Ipits	625	625	2 247	241
Chemi-Pharm AS	Ruth Oltjer	315	315	1 231	2 410
	Oliver				
Cybernetica AS	Väärtnõu	440	440	3 457	444
Swedbank AS	Robert Kitt	2 200	2 200	2 110	3 100
Standard AS	Enn Veskimägi	625	625	648	1 484
Kokku		13 080	13 080	26 145	26 102

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....23.04.2018

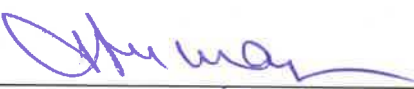
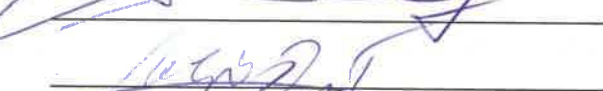
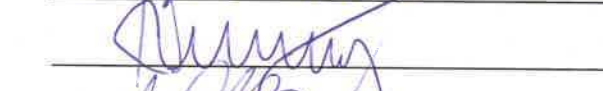
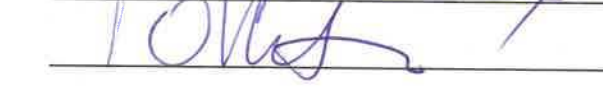
Signature/allkiri.....

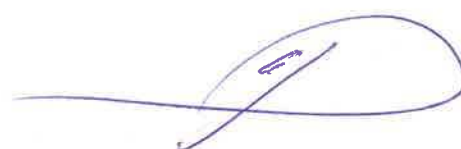
KPMG, Tallinn

Juhatuse allkirjad 2017. aasta majandusaasta aruandele

Koja Juhatus on majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ning audiitori järeldusotsusest, läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Toomas Luman	juhatuse esimees	
Väino Kaldoja	juhatuse aseesimees	
Gunnar Kraft	juhatuse aseesimees	
Andres Järving	juhatuse liige	
Veljo Ipits	juhatuse liige	
Robert Kitt	juhatuse liige	
Toomas Lepp	juhatuse liige	
Sven Mats	juhatuse liige	
Meelis Milder	juhatuse liige	
Feliks Mägi	juhatuse liige	
Ruth Oltjer	juhatuse liige	
Jaan Toots	juhatuse liige	
Enn Veskimägi	juhatuse liige	
Oliver Väärtnõu	juhatuse liige	

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone	+372 6 268 700
Fax	+372 6 268 777
Internet	www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Arvamus

Oleme auditeerinud MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2017, konsolideeritud tulude ja kulude aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 23 kuni 42 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigis raamatupidamise aruande auditile kohalduvate eetikanõuetega ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et

oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

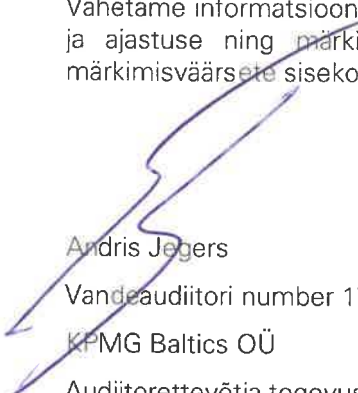
Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduure ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et ettevõtte ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil.
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Andris Jegers

Vandeaudiitori number 171

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, 10117 Tallinn

23.04.2018

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonide tegevus	9411	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6040060
Faks	+372 6040061
E-posti aadress	koda@koda.ee
Veebilehe aadress	www.koda.ee